

Dokument legiżlattiv konsolidat

27.4.2017

EP-PE_TC1-COD(2016)0259

*****I**

POŻIZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW

adottata fl-ewwel qari fis-27 ta' April 2017 bil-ħsieb tal-adozzjoni tad-
Deċiżjoni (UE) 2017/... tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar Sena
Ewropea tal-Wirt Kulturali (2018)
(EP-PE_TC1-COD(2016)0259)

PE586.357v01-00

POŻIZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW

adottata fl-ewwel qari fis-27 ta' April 2017

**bil-hsieb tal-adozzjoni tad-Deċiżjoni (UE) 2017/... tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill
dwar Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali (2018)**

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 167 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att legiſlattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regjuni¹,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura legiſlattiva ordinarja²,

¹ ĠU C 88, 21.3.2017, p. 7.

² Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tas-27 ta' April 2017.

Billi:

- (1) L-ideali, il-prinċipji u l-valuri integrati fil-wirt kulturali ***tal-Ewropa*** jikkostitwixxu sors kondiviż ta' tifikira, fehim, identità, djalogu, koeżjoni u kreattività għall-Ewropa. Il-wirt kulturali għandu rwol fl-Unjoni Ewropea u l-preambolu għat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE) jgħid li l-firmatarji ġew ispirati mill-wirt kulturali, reliġjuż u umanist tal-Ewropa.
- (2) L-Artikolu 3(3) tat-TUE jgħid li l-Unjoni għandha tirrispetta r-rikkezza tad-diversità kulturali u lingwistika tagħha, u għandha tiżgura li jithares u jkun żviluppat il-wirt kulturali Ewropew.
- (3) L-Artikolu 167 ■ tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE) jagħti lill-Unjoni ■ l-kompitu li tikkontribwixxi għat-trawwim tal-kulturi tal-Istati Membri, filwaqt li tirrispetta d-diversità nazzjonali u reġjonali tagħhom u fl-istess waqt ***tirriżalta*** l-wirt kulturali komuni. Jenhtieg li l-azzjoni tal-Unjoni jkollha l-mira li thegġeg il-kooperazzjoni bejn l-Istati Membri u, jekk jenhtieg, tappoġġa u tissupplimenta l-azzjoni tagħhom fl-oqsma, fost l-oħrajn, tat-titjib fit-tagħrif u fit-tixrid tal-kultura u l-istorja tal-popli Ewropej, u tal-konservazzjoni u l-protezzjoni tal-wirt kulturali Ewropew sinifikanti ■ .

- (4) Kif enfasizzat mill-Kummissjoni fil-komunikazzjoni tagħha tat-22 ta' Lulju 2014 intitolata "Lejn approċċ integrat għall-Ewropa lejn il-wirt kulturali", il-wirt kulturali għandu jiġi kkunsidrat bħala riżorsa kondiviża u ġid komuni miżmum għall-generazzjonijiet futuri. Għaldaqstant hija r-responsabbiltà komuni tal-partijiet ikkonċernati kollha li jieħdu ħsieb il-wirt kulturali.
- (5) Il-wirt kulturali huwa ta' valur kbir għas-soċjetà Ewropea mil-lat kulturali, ambjentali, soċjali u ekonomiku. Għalhekk, il-ġestjoni sostenibbli tiegħu tikkostitwixxi għazla strateġika għas-seklu wieħed u għoxrin, kif enfasizzat mill-Kunsill fil-konkluzjonijiet tiegħu tal-21 ta' Mejju 2014.¹ Il-kontribut tal-wirt kulturali f'termini ta' holqien ta' valuri, ħiliet u impjegi, u kwalità tal-ħajja hu *ssottovalutat*.

¹ Konkluzjonijiet tal-Kunsill tal-21 ta' Mejju 2014 dwar il-wirt kulturali bħala riżorsa strateġika għal Ewropa sostenibbli (ĠU C 183, 14.6.2014, p. 36).

- (6) Il-wirt kulturali huwa fil-qalba tal-Aġenda Ewropea għall-kultura¹ ***u jikkontribwixxi għall-għanijiet tagħha, li huma l-promozzjoni tad-diversità kulturali u d-djalogu interkulturali, il-promozzjoni tal-kultura bħala katalizzatur għall-kreattività, u l-promozzjoni tal-kultura bħala element vitali fir-relazzjonijiet internazzjonali tal-Unjoni.*** Huwa ***wkoll*** wieheċ mill-erba' prijoritajiet għal kooperazzjoni Ewropea dwar il-kultura għall-perijodu 2015-2018, kif stabbilit fil-Pjan ta' Hidma għall-Kultura attwali, adottat mill-Kunsill u mir-Rappreżentanti tal-Gvernijiet tal-Istati Membri, li ltaqgħu fi hdan il-Kunsill, fil-25 ta' Novembru 2014².
- (7) Il-Kunsill, fil-konklużjonijiet tiegħu tal-21 ta' Mejju 2014, iddikjara li l-wirt kulturali jhaddan firxa wiesgħa ta' rizorsi li ntirtu mill-imghoddi fil-forom u l-aspetti kollha – tangibbli, mhux tangibbli u diġitali (imwielda fl-era diġitali u diġitalizzati), inklużi monumenti, siti, pajsagġi, ħiliet, prattiki, għarfien u espressjonijiet ta' kreattività umana, kif ukoll kollezzjonijiet ikkonservati u amministrati minn korpi pubbliċi u privati bħal mużewijiet, libreriji u arkivji, ***Il-wirt kulturali jinkludi wkoll il-wirt ċinematografiku.***

¹ Riżoluzzjoni tal-Kunsill tas-16 ta' Novembru 2007 dwar Aġenda Ewropea għall-Kultura (ĠU C 287, 29.11.2007, p. 1).

² Konklużjonijiet tal-Kunsill u tar-Rappreżentanti tal-Gvernijiet tal-Istati Membri, imlaqqgħin fil-Kunsill, dwar Pjan ta' Hidma għall-Kultura (2015-2018) (ĠU C 463, 23.12.2014, p. 4).

- (8) Il-wirt kulturali ssawwar tul *is-sekli* bis-saħħa *tal-interazzjoni bejn* l-espressjonijiet kulturali tad-diversi ċivilizzazzjonijiet li ppopolaw l-Ewropa. Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali tgħin biex thegġeg u tavvanza fehim tal-importanza tal-protezzjoni u l-promozzjoni tad-diversità tal-espressjonijiet kulturali. Mod kif jinkiseb dan il-fehim jista' jkun permezz ta' programmi edukattivi u ta' sensibilizzazzjoni pubblika akbar, f'konformità mal-obbligi stabbiliti fil-Konvenzjoni tal-Unesco dwar il-Protezzjoni u l-Promozzjoni tad-Diversità tal-Espressjonijiet Kulturali tal-2005, li l-Unjoni *u l-Istati Membri tagħha huma* parti minnha.
- (9) B'konformità mal-Artikolu 30 tal--Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Dizabbiltà, li l-Unjoni u ħafna mill-Istati Membri huma parti minnha il-Partijiet għall-Konvenzjoni jagħrfu d-dritt ta' persuni b'dizabbiltà li jieħdu sehem fuq bażi ugwali mal-oħrajn fil-ħajja kulturali, u għandhom jieħdu miżuri xierqa biex jiżguraw li persuni b'dizabbiltà, fost l-oħrajn, igawdu l-aċċess għal postijiet fejn isiru attivitajiet jew servizzi kulturali, bħal ma huma teatri, mużewijiet, ċinema, libreriji u servizzi turistiċi, u, sa fejn hu possibbli, igawdu aċċess għal monumenti u siti ta' importanza kulturali u nazzjonali.

- (10) Il-Premju Ewropew għall-Belt Aċċessibbli wera li **huwa kemm fattibbli** kif ukoll **prattika tajba** biex il-wirt kulturali tal-bliet nagħmluh aċċessibbli, b'modi li jirrispettaw in-natura u l-valuri tagħhom, għall-persuni b'diżabbiltà, persuni anzjani u dawk b'mobbiltà mnaqqa jew tipi oħrajn ta' nuqqasijiet temporanji.
- (11) Il-wirt kulturali **għandu** rwol importanti għall-koeżjoni tal-komunità fi żmien meta d-diversità kulturali qed tiżdied fis-soċjetajiet Ewropej. **Is-siti li ngħataw iċ-Ċertifikat tal-Patrimonju Ewropew għandhom dimensjoni Ewropea qawwija, peress li ntgħażlu minħabba r-rwol tagħhom fl-istorja Ewropea. Flimkien mal-Bliet Kapitali Ewropej tal-Kultura, dawk is-siti jsaħhu s-sens ta' appartenenza taċ-ċittadini Ewropej għal spazju Ewropew komuni. Għaldaqstant, jenħtieġ jinstabu l-komplementarjetajiet mas-Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali.** L-approċċi parteċipatorji u interkulturali godda għall-politiki dwar il-wirt u l-inizjattivi edukattivi li jattribwixxu dinjità ugwali lill-forom kollha ta' wirt kulturali għandhom il-potenzjal li jżidu l-fiduċja, ir-rikonoxximent reċiproku u l-koeżjoni soċjali, **kif uriet il-kooperazzjoni internazzjonali fil-qafas tal-Kunsill tal-Ewropa.**

- (12) Ir-rwol tal-wirt kulturali huwa rikonoxxut ukoll fl-Agenda 2030 tan-NU għall-Iżvilupp Sostenibbli (“Agenda 2030”), li tirrikonoxxi ċ-ċittadinanza globali, id-diversità kulturali u d-djalogu interkulturali bħala prinċipji predominanti tal-iżvilupp sostenibbli. L-Agenda 2030 tirrikonoxxi li l-kulturi u ċ-ċivilizzazzjonijiet kollha jistgħu jikkontribwixxu għal żvilupp sostenibbli u huma fatturi kruċjali ta' dan l-iżvilupp. Il-kultura hija msemmija esplicitament f'diversi Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tal-Agenda 2030, ***b'mod partikolari Għan 11 (briet-wirt), kif ukoll Għan 4 (edukazzjoni), u, fir-rigward tat-turiżmu, Għan 8 (tkabbir sostenibbli) u Għan 12 (mudelli ta' konsum).***
- (13) Rikonoxximent akbar fil-livell internazzjonali tal-ħtieġa li l-valuri tan-nies u tal-bnedmin jitqiegħdu fiċ-ċentru ta' kuncett imkabbar u transdixxiplinarju ta' wirt kulturali jsahħaħ il-ħtieġa li jitrawwem aċċess usa' għall-wirt kulturali, ***fost l-oħrajn, fid-dawl tal-effetti pożittivi tagħha fuq il-kwalità tal-hajja.*** Tali aċċess usa' jista' jinkiseb billi jintlaħqu udjenzi differenti u billi tiżdied l-aċċessibilità għal postijiet, bini, prodotti, u servizzi, b'kunsiderazzjoni tal-ħtiġijiet speċjali u l-implikazzjonijiet tal-bidla demografika.

- (14) Il-politiki għall-manutenzjoni, ir-restawr, il-konservazzjoni, l-użu mill-ġdid, l-aċċessibilità u l-promozzjoni ta' wirt kulturali u ■ servizzi relatati huma primarjament responsabilitajiet nazzjonali, reġjonali jew lokali. Madankollu, il-wirt kulturali għandu dimensjoni Ewropea ċara **li hija** indirizzata, flimkien mal-politika kulturali, **permezz** ta' politiki oħra tal-Unjoni bħall-edukazzjoni, l-agrikoltura u l-iżvilupp rurali, l-iżvilupp reġjonali, il-koezjoni soċjali, l-affarijiet marittimi, l-ambjent, it-turiżmu, l-aġenda diġitali, ir-riċerka u l-innovazzjoni, u l-komunikazzjoni.
- (15) ***Is-sena 2018 għandha importanza simbolika u storika għall-Ewropa u l-wirt kulturali tagħha, peress li tfakkar għadd ta' avvenimenti sinifikanti bħall-100 anniversarju minn tmiem l-Ewwel Gwerra Dinjija u l-indipendenza ta' bosta Stati Membri kif ukoll l-400 anniversarju mill-bidu tal-Gwerra tat-Tletin Sena. Għaldaqstant, is-Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali tista' toffri opportunitajiet biex il-preżent jinftehem ahjar permezz ta' fehim aktar rikk u kondiviż tal-passat.***

- (16) Bil-għan li l-potenzjal ***tal-wirt kulturali*** jintlaħaq b'mod sħiħ għas-soċjetajiet u l-ekonomiji Ewropej, is-salvagwardja, it-titjib u l-ġestjoni tal-wirt ***kulturali jehtieġu*** governanza effikaċi u ***partecipativa (jiġifieri fuq diversi livelli u minn diversi partijiet ikkonċernati)*** u kooperazzjoni transsettorjali ***msahha, kif iddikjarat mill-Kunsill fil-konklużjonijiet tiegħu tal-25 ta' Novembru 2014¹***. Tali governanza u kooperazzjoni jinvolve l-partijiet ikkonċernati kollha, inklużi l-awtoritajiet pubbliċi, ***is-settur tal-wirt kulturali, l-atturi*** privati u l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ***ċivili***, bħal NGOs u organizzazzjonijiet fis-settur tal-volontarjat.
- (17) ***Barra minn hekk***, fil-Konklużjonijiet tiegħu tal-25 ta' Novembru 2014¹, il-Kunsill stieden lill-Kummissjoni biex tikkunsidra li tippreżenta proposta għal Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali.
- (18) Fir-risoluzzjoni tiegħu tat-8 ta' Settembru 2015, il-Parlament Ewropew irrakkomanda d-deżinjazzjoni, preferibbilment għall-2018, ta' Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali.

¹ Konklużjonijiet tal-Kunsill dwar il-governanza partecipativa tal-patrimonju kulturali (ĠU C 463, 23.12.2014, p. 1).

- (19) Fl-opinjoni tiegħu tas-16 ta' April 2015¹, il-Kumitat tar-Regjuni laqa' s-sejha tal-Kunsill sabiex tiġi kkunsidrata "Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali", filwaqt li saħaqt fuq il-kontribut tagħha fil-kisba tal-għanijiet kondivizi fil-kuntest pan-Ewropew.
- (20) Id-dikjarazzjoni ta' Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali hija mod effikaċi biex jiżdied l-għarfien tal-pubbliku, tinxtered l-informazzjoni dwar l-prattiki tajba, jiġu promossi ***d-dibattitu pubbliku, ir-riċerka u l-innovazzjoni u tittejjeb il-kapaċità għall-ġbir u l-analiżi tal-evidenza kwalitattiva u d-data kwantitattiva, inkluża l-istatistika, dwar l-impatt soċjali u ekonomik tal-wirt kulturali.*** Permezz tal-ħolqien ta' ambjent għall-promozzjoni simultanja ta' dawn l-għanijiet fil-livell tal-Unjoni, nazzjonali, reġjonali u lokali, sinerġija akbar u użu aħjar tar-rizorsi jistgħu jinkisbu. ***F'dak ir-rigward, il-Kummissjoni jenhtieg tipprovd i informazzjoni f'waqtha u tikkoopera mill-qrib mal-Parlament Ewropew, il-Kunsill u l-Istati Membri, il-Kumitat tar-Regjuni u l-korpi u l-assoċjazzjonijiet attivi fil-qasam tal-wirt kulturali fil-livell tal-Unjoni. Bil-għan li jiġi żgurati li l-attivitajiet żviluppanti għas-Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali jkollhom dimensjoni Ewropea, l-Istati Membri jitheggu wkoll jikkollaboraw ma' xulxin.***

¹ Opinjoni tal-Kumitat tar-Regjuni – Lejn approċċ integrat għall-wirt kulturali tal-Ewropa (ĠU C 195, 12.6.2015, p. 22).

- (21) ***Il-wirt kulturali*** huwa wkoll qasam ta' intervent f'diversi programmi fil-qasam tar-relazzjonijiet esterni, primarjament, iżda mhux esklużivament, fil-Lvant Nofsani. Il-promozzjoni tal-valur tal-wirt kulturali hija wkoll reazzjoni għad-distruzzjoni intenzjonata tat-teżori kulturali fiż-żoni ta' kunflitt, kif enfasizzat mir-Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà u l-Kummissjoni fil-komunikazzjoni kongunta tat-8 ta' Ġunju 2016 intitolata "Lejn Strategija tal-UE għal relazzjonijiet kulturali internazzjonali". Huwa importanti li tkun żgurata l-komplementarjetà bejn is-Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali u l-inizjattivi tar-relazzjonijiet esterni kollha żviluppata fi hdan oqfsa adegwati. Jenħtieg li l-azzjonijiet għall-protezzjoni u l-promozzjoni tal-wirt kulturali taht strumenti ta' relazzjonijiet esterni rilevanti, *fost l-oħrajn*, jirriflettu l-interess reċiproku assoċjat mal-iskambju ta' esperjenzi u valuri ma' pajjiżi terzi. Jenħtieg li s-Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali tippromwovi l-għarfien reċiproku, ir-rispett u l-fehim tal-kulturi rispettivi.
- (22) Jenħtieg li l-pajjiżi kandidati u l-pajjiżi kandidati potenzjali jkunu assoċjati mill-qrib ma' azzjonijiet taht is-Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali. Jenħtieg jintalab ukoll, kif ikun xieraq, l-involviment tal-pajjiżi li jaqgħu fi hdan l-għan tal-Politika Ewropea tal-Viċinat u pajjiżi shab oħrajn. Tali involviment jista' jinkiseb taht l-oqfsa rilevanti għall-kooperazzjoni u d-djalogu, b'mod partikolari fil-kuntest tad-djalogu tas-soċjetà ċivili bejn l-Unjoni u dawk il-pajjiżi.

- (23) Is-salvagwardja, il-konservazzjoni u t-titjib tal-wirt kulturali ***tal-Ewropa*** jaqgħu taħt l-għanijiet ta' programmi eżistenti tal-Unjoni. Għaldaqstant, Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali tista' tiġi implimentata bl-użu ta' daww il-programmi skont id-dispożizzjonijiet eżistenti ta' tagħhom u billi jiġu stabbiliti prijoritajiet ta' finanzjament fuq bażi annwali jew pluriennali. Il-programmi u l-politiki f'oqsma bħall-kultura, l-edukazzjoni, l-iżvilupp agrikolu u rurali, l-iżvilupp reġjonali, il-koeżjoni soċjali, l-affarijiet marittimi, l-ambjent, it-turiżmu, l-Istrateġija tas-Suq Uniku Diġitali, ir-riċerka u l-innovazzjoni, u l-komunikazzjoni jikkontribwixxu direttament u indirettament għall-protezzjoni, it-tisħiħ, l-użu mill-ġdid innovattiv u l-promozzjoni tal-wirt kulturali tal-Ewropea, u jistgħu jappoġġaw is-Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali skont l-oqfsa legali rispettivi ta' tagħhom. ***Jaf jittqiesu l-kontributi nazzjonali li jikkomplementaw il-kofinanzjament fil-livell tal-Unjoni, fosthom permezz ta' mekkaniżmi ta' finanzjament flessibbli bħas-shubijiet bejn is-settur pubbliku u dak privat jew il-finanzjament kollettiv (crowd funding), bil-għan li jiġu appoġġati l-għanijiet tas-Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali.***
- (24) Jenhtieg li ***l-interessi finanzjarji tal-Unjoni jiġiharsu permezz ta' miżuri proporzjonali tul iċ-ċiklu tal-infiq kollu kemm hu, li jinkludi l-prevenzjoni, il-kaxif u l-investigazzjoni tal-irregolaritajiet, l-irkupru tal-fondi mitlufa, imhallsa bi żball jew użati hażin u, fejn xieraq, il-pieni amministrattivi u finanzjarji.***

- (25) *Din id-Deciżjoni tistabbilixxi pakkett finanzjarju għat-tul kollu tas-Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali, li għandu jikkostitwixxi l-ammont primarju ta' referenza, skont it-tifsira tal-Punt 17 tal-Ftehim Interistituzzjonali tat-2 ta' Diċembru 2013 bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill u l-Kummissjoni dwar dixxiplina baġitarja, dwar kooperazzjoni f'materji ta' baġit u dwar ġestjoni finanzjarja tajba¹, għall-Parlament Ewropew u l-Kunsill tul il-proċedura baġitarja annwali.*
- (26) Minhabba li l-għanijiet ta' din id-Deciżjoni, jiġifieri li *jithegġeġ l-iskambju u l-apprezzament tal-wirt kulturali tal-Ewropa, li jiżdied l-għarfien dwar l-istorja u l-valuri komuni, u li jissahha is-sens ta' appartenenza għal spazju komuni Ewropew, ma jistgħux jinkisbu b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri minhabba l-bżonn ta' skambju transnazzjonali ta' informazzjoni u tixrid ta' Prattika tajba fl-Unjoni kollha, iżda jistgħu jintlaħqu aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri, skont il-prinċipju tas-sussidjarjetà, kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-TUE. F'konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Deciżjoni ma tmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ biex jintlaħqu dawk l-għanijiet,*

ADOTTAW DIN ID-DEĊIŻJONI:

¹ ĠU C 373, 20.12.2013, p. 1.

Artikolu 1
Suġġett

1. Is-sena 2018 ser tinhatar bhala "Is-Sena Ewropea tal-Wirt Kulturali" ("Is-Sena Ewropea").
2. *L-ghan tas-Sena Ewropea ghandu jkun li jitheggeg l-iskambju u l-apprezzament tal-wirt kulturali Ewropew bhala rizorsa komuni, biex titqajjem kuxjenza dwar l-istorja u l-valuri komuni, u jissahha is-sens ta' appartenenza ghal spazju komuni Ewropew.*

Artikolu 2
Ghanijiet

1. L-ghanijiet *ġenerali* tas-Sena Ewropea ghandhom ikunu li jitheggu u jigu appoggati ■ l-isforzi tal-Unjoni, l-Istati Membri *u* l-awtoritajiet reġjonali u lokali, *b'kooperazzjoni mas-settur tal-wirt kulturali u s-soċjetà ċivili f'sens usa'*, biex jigi protett, salvagwardat, utilizzat mill-ġdid, imsaħha, ivvalorizzat u promoss il-wirt kulturali *tal-Ewropa* ■ . B'mod partikolari, is-Sena Ewropea ghandha:

- (a) tikkontribwixxi għall-promozzjoni tar-rwol tal-wirt kulturali ***tal-Ewropa*** bhala komponent ċentrali tad-diversità kulturali u d-djalogu interkulturali. Filwaqt li tirrispetta bis-sħiħ il-kompetenzi tal-Istati Membri, jenħtiegħ li din tenfasizza l-aqwa mezzi biex ikunu żgurati l-konservazzjoni u s-salvagwardja tal-wirt kulturali tal-Ewropa kif ukoll it-tgawdija tiegħu minn udjenza usa' u aktar diversifikata, inkluż permzz ta' miżuri tal-iżvilupp tal-udjenza u l-edukazzjoni dwar il-wirt, biex b'hekk jiġu promossi l-inklużjoni u l-integrazzjoni soċjali;
- (b) issaħħaħ il-kontribut tal-wirt kulturali tal-Ewropa għas-soċjetà u għall-ekonomija, permezz tal-potenzjal ekonomiku dirett u indirett tagħha, li jinkludi l-kapaċità li ssostni *s-setturi* kulturali u kreattivi, ***inklużi l-impriżi żgħar u ta' daqs medju***, u li tispira l-ħolqien u l-innovazzjoni, li tippromwovi ***l-iżvilupp*** sostenibbli ***u*** t-turiżmu, li ssaħħaħ il-koeżjoni soċjali u li tiġġenera impjieg lokali fuq medda twila ta' żmien;
- (c) tikkontribwixxi għall-promozzjoni ta' wirt kulturali bhala element importanti ***fir-relazzjonijiet bejn l-Unjoni u pajjiżi terzi***, filwaqt li tibni fuq l-interess ***u l-htigijiet*** f'pajjiżi shab ***u fuq*** l-għarfien espert tal-Ewropa ***fir-rigward tal-wirt kulturali***.

2. L-ghanijiet speċifiċi tas-Sena Ewropea għandhom ikunu biex:

- (a) tinkoraġġixxi approċċi *lejn politiki dwar il-wirt kulturali* li huma ffukati fuq il-persuni, inklużivi, iħarsu 'l quddiem, aktar integrati, *sostenibbli* u transettorjali ■ ;
- (b) tippromwovi l-mudelli innovattivi ta' governanza *parteċipattiva* u l-ġestjoni ■ tal-wirt kulturali, li jinvolvu lill-partijiet ikkonċernati kollha, inklużi l-awtoritajiet pubbliċi, *is-settur tal-wirt kulturali, atturi privati u* organizzazzjonijiet tas-soċjetà civili ■ ;
- (c) tippromwovi d-dibattitu, ir-riċerka u ■ l-iskambju ta' prattiki tajbin fir-rigward tal-kwalità tal-konservazzjoni, is-salvagwardja, *l-użu mill-ġdid innovattiv u t-tishiĥ* tal-wirt kulturali, u dwar interventi kontemporanji fl-ambjent storiku ■ ;
- (d) *tippromwovi* soluzzjonijiet li *jagħmlu l-wirt kulturali* aċċessibbli għal kulhadd, inkluż *permezz ta' mezzi diġitali, billi jitneħħew l-ostakli soċjali, kulturali u fiżiċi, filwaqt li jitqiesu l-persuni bi bżonnijiet speċjali;*

- (e) tenfasizza u **ssahhaħ** il-kontribut pożittiv tal-wirt kulturali għas-soċjetà u l-ekonomija permezz tar-riċerka u l-innovazzjoni, inkluż **permezz tat-tishih** tal-bażi ta' evidenza għat-tali kontribuzzjoni **fil-livell tal-Unjoni**;
- (f) **tinkoraġġixxi sinerġiji bejn il-politiki dwar il-wirt kulturali u ambjentali permezz tal-integrazzjoni ta' wirt kulturali fil-politiki ambjentali, arkitettoniċi u tal-ippjanar, u billi tiġi promossa l-effiċjenza enerġetika**;
- (g) tinkoraġġixxi strategiji ta' żvilupp **reġjonali u lokali** li jisfruttaw il-potenzjal tal-wirt **kulturali**, saħansitra permezz tal-promozzjoni tat-turiżmu **■** sostenibbli;
- (h) tappoġġa l-iżvilupp ta' ħiliet speċjalizzati u ttejjeb il-ġestjoni tal-għarfien u t-trasferiment tal-għarfien fis-settur tal-wirt **kulturali**, b'kunsiderazzjoni tal-implikazzjonijiet tal-bidla diġitali;
- (i) tinkoraġġixxi l-wirt **kulturali** bħala sors ta' ispirazzjoni għall-kreazzjoni u l-innovazzjoni kontemporanja, u li jiġu enfasizzati l-potenzjal għal arrikkament reċiproku u interazzjoni aktar b'saħħitha bejn **is-settur tal-wirt kulturali u setturi kulturali u kreattivi oħra**;

- (j) trawwem kuxjenza dwar l-importanza tal-wirt kulturali tal-Ewropa permezz tal-edukazzjoni u t-tagħlim tul il-ħajja, b'mod partikolari billi ***tiffoka fuq it-tfal***, iż-zgħażaġh ***u l-anzjani***, il-komunitajiet lokali ***u dawk il-gruppi li huma diffiċli li jintlahqu***;
- (k) tenfasizza l-potenzjal ta' kooperazzjoni ■ fi kwistjonijiet ta' wirt kulturali għall-iżvilupp ta' rabtiet aktar b'saħħithom ***fl-Unjoni*** u ma' pajjizi barra mill-Unjoni, ***u l-inkoraġġiment*** tad-djalogu interkulturali, ir-rikonċiljazzjoni wara l-kunflitt u l-prevenzjoni ta' kunflitti;
- (l) li tiġi promossa r-riċerka u l-innovazzjoni fir-rigward tal-wirt kulturali, li tiġi ffaċilitata l-adozzjoni u l-isfruttament ta' riżultati tar-riċerka mill-partijiet ikkonċernati kollha, b'mod partikolari awtoritajiet pubbliċi u s-settur privat, u jiġi ffaċilitat it-tixrid ta' riżultati tar-riċerka għal udjenza usa'; ■
- (m) tinkoraġġixxi sinerġiji bejn l-Unjoni u l-Istati Membri, inkluż permezz tat-tiżni ta' inizjattivi li jipprevjenu t-traffikar illeċitu ta' oġġetti kulturali; ***u***
- (n) ***tenfasizza, matul l-2018, avvenimenti sinifikanti li jkun ta' importanza simbolika għall-istorja u l-wirt kulturali tal-Ewropa.***

Artikolu 3
Kontenut tal-miżuri

1. Il-miżuri li għandhom jittiehdu biex jintlahqu l-għanijiet stipulati fl-Artikolu 2 għandhom jinkludu l-attivitajiet li ġejjin fil-livell tal-Unjoni, nazzjonali, reġjonali jew lokali marbuta mal-għanijiet tas-Sena Ewropea:
 - (a) inizzjattivi **u avvenimenti** li jipromwovu d-dibattitu u jissensibilizzaw dwar l-importanza u l-valur tal-wirt kulturali u biex jiffacilitaw l-involviment taċ-ċittadini u l-partijiet ikkonċernati;
 - (b) kampanji ta' informazzjoni, **wirjiet**, edukazzjoni u ta' sensibilizzazzjoni sabiex iwasslu valuri bħad-diversità u d-djalogu interkulturali bl-użu ta' evidenza mirrikkezza tal-wirt **kulturali** tal-Ewropa u sabiex jistimulaw il-kontribut tal-pubbliku ġenerali fil-protezzjoni u l-ġestjoni tal-wirt **kulturali** u b'mod aktar ġenerali fil-kisba tal-għanijiet tas-Sena Ewropea;
 - (c) l-iskambju ta' esperjenza u prattiki tajbin ta' amministrazzjonijiet nazzjonali, reġjonali u lokali u organizzazzjonijiet oħrajn, **u t-tixrid ta'** informazzjoni dwar il-wirt kulturali, **inkluż permezz ta' Europeana**;

- (d) it-twettiq ta' studji u attivitajiet ta' riċerka u innovazzjoni u t-tixrid tar-riżultati tagħhom fuq skala Ewropea jew nazzjonali; *kif ukoll*
- (e) *il-promozzjoni ta' proġetti u netwerks konnessi mas-Sena Ewropea, inkluż permezz tal-midja u n-netwerks soċjali.*
2. Il-Kummissjoni u l-Istati Membri, *fil-livell tal-Unjoni u dak nazzjonali rispettivament*, jistgħu jidentifikaw attivitajiet oħrajn *barra dawk imsemmija fil-paragrafu 1, sakemm dawn jikkontribwixxu biex jintlahqu* l-għanijiet tas-Sena Ewropea kif jinsabu fl-Artikolu 2.
3. *L-istituzzjonijiet u l-korpi tal-Unjoni, kif ukoll l-Istati Membri, fil-livell tal-Unjoni u dak nazzjonali rispettivament, jistgħu jirreferu għas-Sena Ewropea u jagħmlu użu mil-logo tagħha* biex jippromwovu l-attivitajiet *imsemmija fil-paragrafi 1 u 2.*

Artikolu 4

Koordinazzjoni fil-livell *tal-Istati Membri*

L-organizzazzjoni tal-partecipazzjoni fis-Sena Ewropea fil-livell nazzjonali hija responsabilità tal-Istati Membri. Sabiex jintlahaq dan l-għan, l-Istati Membri għandhom jaħtru koordinaturi nazzjonali. Il-koordinaturi nazzjonali għandhom jiżguraw il-koordinazzjoni ta' attivitajiet rilevanti fil-livell nazzjonali.

Artikolu 5
Koordinazzjoni fil-livell tal-Unjoni

1. Il-Kummissjoni ghandha **regolarment** torganizza laqgħat tal-koordinaturi nazzjonali sabiex tikkoordina t-tmexxija tas-Sena Ewropea. **Dawk il-laqgħat għandhom iservu wkoll bħala opportunitajiet** biex isir skambju tat-tagħrif dwar l-implimentazzjoni tas-Sena Ewropea fil-livell nazzjonali u dak tal-Unjoni; **rappreżentanti tal-Parlament Ewropew jistghu jipparteċipaw f'dawk il-laqgħat bħala osservaturi.**
2. **Il-koordinazzjoni tas-Sena Ewropea fil-livell tal-Unjoni għandu jkollha approċċ trasversali bil-għan li jinholqu sinerġiji bejn id-diversi programmi u inizjattivi tal-Unjoni għall-finanzjament ta' proġetti fil-qasam tal-wirt kulturali.**
3. **Il-Kummissjoni għandha ssejjah laqgħat regolari tal-partijiet interessati u r-rappreżentanti ta' organizzazzjonijiet jew korpi attivi fil-qasam tal-wirt kulturali, inkluż netwerks kulturali transnazzjonali eżistenti u l-NGOs rilevanti, kif ukoll ta' organizzazzjonijiet taż-żgħażaġh, biex jassistuha fl-implimentazzjoni tas-Sena Ewropea fil-livell tal-Unjoni.**

Artikolu 6
Kooperazzjoni internazzjonali

Ghall-finijiet tas-Sena Ewropea, il-Kummissjoni għandha tikkoopera ma' organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, b'mod partikolari ■ l-Kunsill tal-Ewropa u l-Unesco, filwaqt li tiżgura l-vizibilità tal-partecipazzjoni tal-Unjoni.

Artikolu 7
Protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni

- 1. Il-Kummissjoni għandha tiehu miżuri adatti li jiżguraw li, meta jiġu implimentati azzjonijiet iffinanzjati taht din id-Deċiżjoni, l-interessi finanzjarji tal-Unjoni jkunu protetti permezz tal-applikazzjoni ta' miżuri preventivi kontra l-frodi, il-korruzzjoni jew kwalunkwe attività illegali oħra, permezz ta' spezzjonijiet u verifiki effettivi u, jekk jiġu individwati irregolaritajiet, permezz tal-irkupru tal-ammonti mhallsa indebitament, u fejn adatt, permezz ta' penali amministrattivi u finanzjarji effettivi, proporzjonati u dissważivi.*

2. *Il-Kummissjoni jew ir-rappreżentanti tagħha u l-Qorti tal-Awdituri għandu jkollhom is-setgħa ta' awditjar, abbażi ta' dokumenti u ta' verifiki u spezzjonijiet fuq il-post, fuq il-benefiċjarji tal-ghotjiet, il-kuntratturi u s-sottokuntratturi kollha li jkunu rċevew fondi tal-Unjoni taht din id-Deciżjoni.*
3. *L-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) jista' jwettaq investigazzjonijiet, inkluż verifiki u spezzjonijiet fuq il-post, skont id-dispożizzjonijiet u l-proċeduri stabbiliti fir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹ u fir-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96² u bil-ħsieb li jistabbilixxi jekk kienx hemm frodi, korruzzjoni jew xi attività illegali ohra li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni fir-rigward ta' ftehim dwar ghotja jew deciżjoni dwar ghotja jew kuntratt iffinanzjat skont din id-Deciżjoni.*
4. *Minghajr preġudizzju għall-paragrafi 1, 2 u 3, il-ftehimiet ta' kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali, kuntratti, ftehimiet dwar ghotja u deciżjonijiet ta' ghotja li jirriżultaw mill-implimentazzjoni ta' din id-Deciżjoni għandu jkollhom dispożizzjonijiet li esplicitament jagħtu s-setgħa lill-Kummissjoni, lill-Qorti tal-Awdituri u lill-OLAF biex iwettqu tali awditi u investigazzjonijiet, skont il-kompetenzi rispettivi tagħhom.*

¹ *Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Settembru 2013 dwar investigazzjonijiet immexxija mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) u li jħassar ir-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 1073/1999 u r-Regolament tal-Kunsill (Euratom) Nru 1074/1999 (ĠU L 248, 18.9.2013, p. 1).*

² *Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96 tal-11 ta' Novembru 1996 dwar il-verifiki u l-ispezzjonijiet fuq il-post imwettqa mill-Kummissjoni sabiex tiproteġi l-interessi finanzjarji tal-Komunità Ewropea kontra l-frodi u irregolaritajiet ohra (ĠU L 292, 15.11.1996, p. 2).*

Artikolu 8
Finanzjament

Il-kofinanzjament fil-livell *tal-Unjoni* ta' attivitajiet *li jimplimentaw* is-Sena Ewropea għandu jkun skont ir-*regoli* applikabbli għal programmi eżistenti, *bhall*-Programm Ewropa Kreattiva, u fi hdan il-possibbiltajiet eżistenti għall-istabbiliment tal-prijoritajiet fuq bażi annwali jew pluriennali. Fejn xieraq, programmi u politiki oħrajn, fi hdan id-dispożizzjonijiet legali u finanzjarji eżistenti tagħhom, ukoll jistgħu jappoggaw is-Sena Ewropea.

Artikolu 9
Bagit

Il-pakkett finanzjarju għall-implimentazzjoni ta' din id-Deċiżjoni għall-perjodu mill-1 ta' Jannar 2017 sal-31 ta' Dicembru 2018 għandu jkun ta' EUR 8 miljun.

L-appropriazzjonijiet annwali għandhom jiġu awtorizzati mill-Parlament Ewropew u mill-Kunsill fil-limiti tal-qafas finanzjarju pluriennali.

Artikolu 10

Monitoraġġ u evalwazzjoni

Sal-31 ta' Diċembru 2019, il-Kummissjoni għandha tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni dwar l-implimentazzjoni, ir-riżultati u l-valutazzjoni ġenerali tal-inizjattivi previsti f'din id-Deċiżjoni. ***Ir-rapport għandu jinkludi ideat għal aktar sforzi komuni fil-qasam tal-wirt kulturali.***

Artikolu 11

Dhul fis-seħh

Din id-Deċiżjoni għandha tidhol fis-seħh fl-għoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tagħha f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Magħmula fi ...,

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

Għall-Kunsill

Il-President